

Digte skrevet af kunstig intelligens

Publiceret 04/06/2021 i Bøger/sprogaf **Jakob Brønnum**

Print

DIGTE // ANMELDELSE – Tobias V. Larsen er en dansk digter med en lille håndfuld bøger bag sig. I sin nyeste digtsamling deler han scenen med en computer, han selv har programmeret til at skrive digte – en ægte kunstig intelligens, en AI-forfatter. POV Internationals litteraturredaktør Jakob Brønnum har læst digtene. Og han har et tip til den computerprogrammerende forfatter.

er det et legehuse
eller et fangehul

er det et menneske
eller en maskine

er det en afsked
eller en blomstring

Sådan står der et sted i [Tobias Larsens](#) digtsamling *Den nye hud er stål*. I bogens første del, skrevet af et menneske. Det er glimrende som beskrivelse af projektet. Det er nemlig tilfældigvis både et legehuse og et fangehul. Og et menneske og en maskine. Og det er også både en afsked og en blomstring. Dog desværre en meget kortvarigt og temmelig sølle blomstring.

Figurerne var tomme. Farveklatter med ører. Stemmer uden sjæle

Det helt specielle ved Tobias Larsens digtsamling er nemlig, at den består af to dele, hvoraf han selv har skrevet den første del, og en computer, han har programmeret, har skrevet anden del. Eller som der står i forlagets pressemeddelelse: "... en automatisk tekstgenerator, skabt ved hjælp af open-source software og senere trænet af bogens anden forfatter Tobias V. Larsen."

Alene det er et digt værd. Det er en udmærket kunstnerisk iagttagelse eller kunstnerisk udsagn at stille to enheder op overfor hinanden, der begge er udtryk for virkeligheden – den ene er organisk groet og hedder Tobias, den anden er mekanisk og elektronisk og digital konstrueret og har det tekniske navn "hud.7". Er det ikke virkeligheden, som den er – det organiske over for det kunstgjorte? Det vante overfor det fremmede?

Automatreaktionen

Jeg har en slags automatreaktion omkring det computergenererede, som stammer fra nogle animerede dinosaurfilm, jeg har set sammen med mine børn, da de var små. Man gloede på disse genskabte, uddøde dyr, der kunne tale som mennesker og spurgte sig selv: Hvilket væsen er de, de dér dinoer? Hvad har animatoren tænkt sig, det er? En kat? Et insekt? En fisk? Men man ledte forgæves. De havde nemlig ikke noget væsen.

De var konstrueret efter uddøde modeller af noget, man ikke kender. Der boede ikke noget væsen inde bagved, som kunne tjene som klangbund for fortællingens figurtegning med antropomorfe (menneskelignende) egenskaber, som dyr har i tegnefilm. Figurerne var tomme. Farveklatter med ører. Stemmer uden sjæle.

Og når jeg ser noget computergenereret, leder jeg automatisk efter det, der røber, at der har stået en menneskelig psyke og trukket i snorene. Spørgsmålet er, om Tobias Larsens computerprogrammeringer af en maskine af plastic og metal, der skal optræde, ikke som dino, men som digter, giver samme indtryk af noget tomt. Et sted i anden del af Tobias Larsens digtsamling *Den nye hud er stål*, står der følgende:

ser en ny retning
ser en ny

Udsigtene ind i sig selv
refleksion

Jeg standser et øjeblik død
og går

og
lige før dine læber
vi var midt i
før i bevidstheden

Enhver kan se, at der ikke er noget bevidsthedsvæsen bag. Det virker som en computeranimeret dinosaur. Det er det dårligste digt, jeg nogensinde har læst. Teksten er helt tom.

Tobias V. Larsen har i, jeg ved ikke, hvor mange timer, dage og uger siddet og programmeret en computer, til han til sidst kunne offentliggøre, at vi nu har fået Danmarks første kunstige intelligens, der kunne skrive digte. Men han har ikke ret. Det kan den ikke. Selv den bevidst åndsløse [dadaisme](#) er der mere ånd i.

Sproget i alle retninger

Sproget er jo, ligesom f.eks. kærlighed, et levende væsen, der fungerer på samme måde som selve livet: Det vokser, det skyder i alle retninger, det forandrer sig organisk, det forvandles, det forpupper sig, og det vender nogle gange tilbage på et senere tidspunkt. Muligvis i den samme skikkelse som før, men fordi vi betragter sproget gennem sproget, synes vi nogle gange, at det alligevel har fået en anden skikkelse, når vi møder det igen. Enhver, der har læst Inger Christensens udødelige mesterværk, digtsamlingen *det* (1969), ved, hvad jeg mener.

Digtet her er dumt som et bræt i ordets egentlige betydning. Tobias Larsens digte er gode, AI-digtene er elendige

Et sådant liv er der ikke skyggen af i disse computergenererede digte. Det lyder da meget godt, når man sætter det ene ord efter det andet ved siden af det tredje. Men hvis der ikke er en forbindelse, båret af et menneskes bevidsthed, så er det fuldstændig dødt og skaber ingen sproglig relation, der opleves af læseren som genkendelse, forståelse og tanker.

TOBIAS LARSEN (UDEN COMPUTER). PRESSEFOTO

Man kan ikke bare sætte hvilke som helst ord efter hinanden. Digtet her er dumt som et bræt i ordets egentlige betydning. Tobias Larsens digte er gode, AI-digtene er elendige. Det er den gode nyhed. Det er helt åbenlyst tydeligt, at computeren ikke aner, hvad den taler om. Det er totalt vrøvl, som her i et andet eksempel fra bogen:

jeg ville mit ansigt
jeres hænder
er jeg dø
budskabet
er oprør

Bag digtet står ikke engang, som Edgar Allen Poes hovedperson i *Dobbeltmordet i Rue Morgue* antog, forbryderen var, “en lallende imbecil”. Der står slet ingenting bag.

Et tip til digteren

Jeg tillader mig at give Tobias V. Larsen et tip til den næste bog med kunstigt frembragte digte, hvis der da bliver en næste. Her kommer det: Hvis man tager sin iPhone og indtaler på for eksempel dansk, men indstiller iPhonen til at forstå det på engelsk, kan man lave en tekst, man derefter kan bede Google Translate om at oversætte tilbage til dansk igen. Det bliver langt bedre. Se selv. Jeg har her gjort det med første vers af romanforfatteren og præsten Jakob Knudsens monumentalt smukke salme *Se nu stiger solen*:

Se, nu stiger solen af havets skød
luft og bølge blusser i brand, i glød
hvilken salig jubel, skønt alt er tyst
medens lyset lander på verdens kyst!

Her er det indtalt på en computer, der er sat til at opfatte det på engelsk:

See sinosteel your shopping ahead school
left or early ablution is bright screwed
we can say you script at at wrist
me things should prove Athens crushed

Det lyder ligesom Tobias V. Larsens computer, men se så hvad der sker, når vi lader Google Translate oversætte det tilbage til dansk – og derved gøre det til et dansk digt. Jeg har tilføjet et enkelt verbum (ordet *har*) og et s i bevises og lavet lidt linjebrud:

Se din shopping foran skolen
til venstre
eller tidlig afvaskning
er lyst skruet

vi kan sige, at du har
manuskript ved handleddet
ting skal bevises
Athen knust

Det er ikke verdens dårligste digt, selvom det virker ufærdigt. Jeg er sikker på, det kunne blive optaget i lyriktidsskriftet *Hvedekorn* på en god dag, hvis man rettede det lidt til. Det er ikke så langt fra, hvad man kunne opfatte som en ukendt ung digters første forsøg.

Det handler bl.a. om civilisationens dekonstruktion (Athen knust) og menneskets omdannelse til forbruger som en del af dets grundlæggende møde med livet (shopping ved skolen). Det tog mig 6 minutter og 22 sekunder. Inkl. at finde salmebogen frem. Jeg er sikker på det gik noget hurtigere end Tobias V. Larsens omprogrammering af sin AI-computer til digter.

Den dårlige nyhed

Den dårlige nyhed er selvfølgelig, at man kan programmere computere til at skrive enklere tekster; informative tekster, som kan forstås af mennesker, som næsten ikke kan læse – særligt hvis de er krydret med forskellige symboler. Og man kan også programmere computere til at skrive enklere lovttekster som dem, der står på amerikanske skilte, hvor man altid begrundes skilteforbuddet med lovhjemlen.

Og man kan sikkert en dag i fremtiden tænke sig samfundet så primitivt konstrueret i enhederne “forbrug” og “forbrugere”, at det ikke er nødvendigt med andet end en velprogrammeret computer for at styre det hele.

Så må vi håbe, at menneskehedens bestyrelsesmedlemmer vælger en mere holdbar løsning, selv om jeg ikke er 100% sikker på at forudsætningerne for at vælge en anden løsning for tiden bibringes den næste generation.

**Du bliver ikke glemt, Tobias, for du skriver gode, ærlige,
søgende, lyse og temmelig smukke digte, men jeg tror
desværre din computer gør**

For mens jeg skriver det her, har vi unge mennesker i huset, som skal lære sig om EU og lære at skrive resolutioner som et led i gymnasiearbejdet, men udelukkende ved hjælp af information, de kan google sig til. Samfundsfagslæreren har ikke givet dem bøger eller fotokopier, enten fordi hun er doven, eller fordi rektor er teknokrat, eller fordi bevillingerne til læremidler er skåret ned af bogholderagtige politikere uden sans for kultur.

De unge mennesker er ofte ikke særlig gode til at skelne mellem brugbare kilder og totalt rådne kilder. Jeg har med nød og næppe lært enkelte af dem, at den eneste sikre, almene information, de kan finde på internettet på et vist nuanceringsniveau, finder de i den engelske Wikipedia, som på grund af sprogområdets størrelse bevogtes af så mange mennesker, at man i langt de fleste tilfælde kan stole på fagkundskaben.

I øvrigt lader det til at være meget forskelligt fra gymnasium til gymnasium, hvorvidt man bruger bøger. Bogen kan det, ingen computer kan: Give børnene den frihed, at de kan stole på, at den viden, de skal finde, er afgrænset og ikke grænseløs som internettet. Frihed er som bekendt aldrig grænseløs, og intet ungt menneske kan tåle at vokse op i noget så vigtigt som indlæringsmæssig grænseløshed eller en hvilken som helst anden grænseløshed. Det er dybdegående angstskabende.

For en ordens skyld kommer her endnu en bid af Tobias Larsens egne digte:

vinden står i syd
og er ganske rolig
sandet er stadig lunt
jeg finder mig en sten
i solnedgangen
der sidder jeg og græder lidt
inden jeg bliver glemt

Du bliver ikke glemt, Tobias, for du skriver gode, ærlige, søgende, lyse og temmelig smukke digte, men jeg tror desværre din computer gør. I hvert fald dens såkaldte digte.

[LÆS FLERE ARTIKLER AF JAKOB BRØNNUM HER](#)

Tobias V. Larsen
Den nye hud er stål
Forlaget Gentlemen's Jockey Club 2021
104 sider, hæftet

- JAKOB BRØNNUM
- SENESTE ARTIKLER

Jakob Brønnum er forfatter til 36 bøger. Senest er kommet "Gensyn med den store fortælling" (Eksistensen, 2019), digtbogen "Virkeligheden 2.0" (Det poetiske bureaus forlag 2019, 276 sider), "Bowie - Rockmusikeren som eksistensdigter" (Eksistensen, 2018) og digtbogen "Øjeblikkets tredje tilstand" (Det poetiske bureaus forlag 2018, 353 sider)

De senere bøger:

Nøjsomhedens tivoli (digte, 2017)
Matthæuseffekten (essay, 2017)
Den sidste passion (digte, 2017)
Lysåret (haikudigte, 2016)
Fortællinger fra undergrunden (noveller, 2016)
Pengeguden (essay, 2026)
Porten til den indre by (digte, 2016)
Argumenter mod døden (essay, 2015)
Langsomheden 1.0 (digte, 2015)

Malmö by night (digte, 2014)
Sange ved himlens port (Dylan-bog, 2014)

Mail: brønnum1@gmail.com

Hjemmeside: <https://sites.google.com/site/jakobbroennumshjemmeside/>

Jakob Brønnum er født og opvokset på Frederiksberg. Han har HumBas fra RUC og er cand. theol. fra Århus Universitet. Jakob Brønnum er en ofte anvendt foredragsholder (se hans foredrag på <http://www.sogneaften.dk/jakob-broennum.htm>). Han bor i dag i Örebro i Sverige med sin familie. Hans færøske hustru Rína í Baianstovu (og skolekammerat fra Johannesskolen på Frederiksberg) er lektor og forsker ved socionomuddannelsen på universitetet i Örebro. Jakob Brønnum er redaktør af nettidsskriftet Den smalle bog, som han grundlagde 2016 samt af et teologisk/fagpolitisk tidsskrift. Han har siddet i bestyrelsen for Dansk Forfatterforening og i styregruppen for BogForum. Han har været formand for Den skønlitterære gruppe i forfatterforeningen og for den internationale forfatterforeningsorganisation Baltic Writer's Council. Han har skrevet for bl.a. Aarhus Stiftstidende, Bogmarkedet og Kristeligt Dagblad. Han sidder i bestyrelsen for den offentlige virksomhed Länsmusiken, Örebro og har tidligere siddet i innovationsrådet ved Örebro Universitets fakultet for humaniora. På POV International skriver Jakob Brønnum kulturstof og om etiske og eksistentielle problemstillinger.